

پنجمین سنه

۲۹ شعبان ۱۳۱۳

نومرو ۱۰

شباط ۱ ۱۳۱۱

آبونه بدلی

برسنه لك الی ایکی نه نه می پوسته
اجرتیه برابر بوجه پیشین ۳۵
غروش، استانبول ایچون اداره خا
نه دن آلفیق نوزره ۲۰ غروش دور.

نسخه می ۲۰ باره در

اداره خانه می

باب عالی جاده سنده قصاب کتبخانه
میدور، رساله به متعلق کافه مشور
لیت و خصوصیات ایچون (قصاب
کتبخانه سنه) مراجعت اولونور.

نسخه می ۲۰ باره در

پنجمین کونلری نشر اولونور فنی و ادبی رساله

(محرری: اسماعیل صفا)

ایدر جهان خوش ایکن ترنماه ابدال
سنگه بویه بر کیجه برابر اولق ایستهرم .

§

لیال زمهر رده هزارلر خوش اولور
جبلده صیحه وحوش پرده چاک گوش اولور
هبوب تند باد ایله بحار پر خروش اولور
لقای نیم پاره قر غمامه پوش اولور
سنگه بویه بر کیجه برابر اولق ایستهرم .

§

فضا - لیال اولورکه - ماهتابه جلوه گاهدر
جبال برف جامه هپ غریق نور ماهدر
سفید رنگی جوار خاطف نگاهدر
فقط اوزافده سرورلرینه بوتون سیاهدر
سنگه بویه بر کیجه برابر اولق ایستهرم

§

سن اولماخه آه بویه کفدن نه آکلارم ؟
نه آکلارم بو آهدن ؟ بو حیفدن نه آکلارم ؟
خیالدن نه فائده ؟ شو طیفدن نه آکلارم ؟
سن اولماخه بن شتا و صیفدن نه آکلارم ؟
سنگه هر کیجه دیمک برابر اولق ایستهرم .
اسماعیل صفا

مریخ مسکونمیدر ؟

بوندن همان بر قاج آی مقدم بر هیئت شنا -
سک مریخ سیاره سنه . متعلق اولورق بیان ایلدیکی
بعض مطالعاتک عالم حکماءده موجب اولدینی
تعجب وحیرتی قارئلر من احتمالکه تخطر ایدرلر .

بو هیئت شناس قوتلی بر تلسکوپ واسطه سیله
مریخک سطحی اوزرنده بر طاقم آتشلر پارلادینی
کورمش وشو مشاهده ناکه ایندن متحیر قاهره
بتون علمه اعلان کیفیت ایدمچکی رده آنلری
سسزجه وکال دقله تدقیقه ابدالر اجمش ایدی .
بر مدت صکره بو آتشلرک دائما اوقات معینهده
مشاهده ایدلیدیکی یعنی کره ارضی ظلمت لیل
احاطه ایدلیدیکی آنده پارلامغه باشلا یوب طلوع
شمسه در عقب منطفی اولدینی بیان ایلدی . بر
جوق زمان شو حادثه غریبه نك اسبابی آزادی ؛
نهایت شویله بر فکر میدانه قویدی :

مومی الهیه نظر آ بو آتشلر کره ارضده کی
ابنای بشرک انظار دقتی جلب ایچون مریخ سکائی
طرفندن چکیان اشارتلردن باشقه بر شی دکلدر .
یعنی مریخ سکائی بزم ایله اختلاط ومناسبته
بولنق ایچون اجرای اثبث ایدیورلر !...

بو فکری بیان ایتدکدن صکره بتون علم
هیئت علماسنی مسئلهنی صورت قطعیده حل ایتمک
ایچون تدقیقات وتفحصات جدیدیه دعوت ایتدی .
شو کشف غریبی خبر آلان هیئت شناسلر ظلام
شبه آره سنده بارقه حقیقتی شراره پاش ایتدیره .
بیلمک ایچون کره ارضک نقاط مختلفه سندن او
جسیم تلسکوپلرینی مریخ اوزرینه چور دیلر .
نتیجه نی بیان ایتمزدن اول قارئنک مساعده .

سیله مریخ حقنده بعض ایضاحات ویرهلم :
مریخ ارضه مشابه بر سیاره در . کره ارض
کی اطرافنده بر هوای نسیمی طبقه سی . اوزرنده
قره لر و دکزلر . قطبلرنده بوز یغینلری موجوددر .
متقدمین قویو قیرمزی بر رنگده لمعان ایدن بو
سیاره یه حرب آلهه سی نامنی [مارس] ویره مشلدر .

داخلی دکنزلی ویووک کولاری تشکیل ایتشلردر. بوندن ماعدا بو داخلی دکنزلی «مریخ» قانالاری، نامی و پر یان و عادتاً بحر احمره مشابه اولان بر طاقم قولار حاصل ایدهدرک سیارهدنک سطحنی بر آغ شکلنده قایلامشدر.

شو کوچک استطراددن صکره اصل بخنده کلام:

هر نه قدر بتون هیئت شناسلرک انتظار دقتی مریخ اوزرینه توجه ایتدی ایسه ده بوندن موجب ثمنویت بر نتیجه حاصل اولمادی. چونکه جمله سنک افکاری یکدیگرینه طبان طبان ضدایدی؛ هیچ بریسی نقاط مظلمه نی تنویر ایدهمه دی!

مع مافیه شو افکار متباینه نك تألیف ایدلسنی هرکس آرزو ایتکده ایدی. نهایت هیئت شناس مشهور (شیاپارهللی) نك تدقیقات جدیده سی نتیجه سی اوله رق بر مجموعه قیسه ده نشر ایدیلان مطالعات بر جوق راصدرله رهبر اوله رق اولجه نشبت اولنان تحریاتک بر نتیجه مفیده به منجر اولماسنه یاردم ایتدی.

ذاتاً بک جوق زماندن بری مریخک اطرافنده هوای نسیمینک موجودیتندن شبه ایدیایورایدی. مع مافیه بوباید سبه کتر وسقوب (طیف بین) آتی ایلر بر تجربه یان شیا یارملیدن مقدم بوجوهوانک نه کی اجسام غازی دن مرکب اولدینی حقنده فکرلرینه متخالف ایدی. بعضاری بونک یالکز حامض قاربوندن، دیگرلری ایسه تأثیرسز بر غازدن عبارت اولدینی ادعا ایتشلردر. شیا یارملی صورت قطعی ده اثبات ایتدی که مریخی احاطه ایدن جو هوا بزمکنندن ده کاشیف اوله رق همان عین ترکیبی حاضری یعنی مولد الحوضه، آزوت، صوبخاری، حامض قاربوندن

جیمی کره مزک حجهندن یدی دفعه ده کوا. چکدر. ارضه الک یاقین مسافه سی ۵۶ میلیون کیلو. مترو. الک اوزاق مسافه سی ۴۰۰ میلیون کیلومترو در. وسطی اوله رق کونش مریخن ۲۲۸ میلیون کیلومترو اوزاقدیر. فقط کونش اطرافنده بر قطع ناقص ترسیم ایتدیکندن بو مسافه ۲۰۴ دن ۲۴۶ میلیون کیلومترویه قدر تخلف ایدر.

مریخ کره ارض کی محوری اوزرنده ۲۴ ساعت ۳۹ دقیقه ۲۳ نایه ده دور ایدر. ۶۸۷ کونده کونشک اطرافنده دور. بو سببله مریخک مواسم اربعه سی بزمیکلردن همان ایکی دفعه ده اوزوئندر. هر موسمه درجه حرارت تحولات فوق العاده یه اوغرا دیقندن مریخ اوزرنده حیوانات عالیه نك موجودیتی مشکوک بر حالده قالیر.

مریخک کثافت وسطیه سی کره مزک کثافتندن دوندر. بر کیلو غراملق بر ثقلات بو سیاره اوزرنده آنجیق ۳۷۶ غرام کایر.

هر اون بش سنه ده بر مریخ کره ارضدن آنجیق ۱۴ میلیون فرسخ اوزاقدیه بولنور. او زمانلر غروب شمسده سایه باقاسه قیرمزی رنگلی بیوک بر ستاره کوریلور. تلسکوپ ایله رصد اولندینی وقت مریخ. اوزرنده آز جوق منور ویا مظلم لکلر بولان دائروی بر قرص عرض ایدر. بو لکلر ایلک دفعه ۱۷۷۷ ده (هویژن) طرفندن کورلمشدر. ماوینی ویا یشیلیمسی قیر رنگده کی مظلم لکلر دکنزلر، قیرمزی رنگلی لکلر قرملر، منور لکلر قطب بوزلیدر. بو صکره کایر. موسمه کوره تناقص ویا تزايد ایدر.

کره ارضک اوچ ربعی دکنز قایلادینی حالده مریخک سطحنده صودن زیاده قره واردر. صولر

سیاه سنده سطح سیارہ فی قاریش قاریش تدقیق
ایتمشدر دیه بیلیرز.

ایشته اخیراً وقوتور لوول رصدات متادیه سی
نتایجی بتون بر عتیق وجدید جمعیات علمیه سنک
نظر تدقیقه وضع ایلهمشدر :

آمریقائی هیئت شناس ، (شیاپارہ للی) نک
سوزلرخی تصدیق و تأکید ایدہ رک مرخ اطرافندہ
بزمکنہ تماماً مساوی و عینی عناصردن مرکب
و فقط براز دہا کثیف برہوای نسبی طبقہ سی
بولندیفنی بیان ایدیوز . بوندن باشقہ دہا ایلری یه
وارہ رق دیورک : منشأ و اوصافی تعیین خصوصندہ
هیئت شناسانی او قدر مشکلاتہ دوشوردن قائللر
مجرد آثار طبیعتدن عبارت اولمایوب بلکه صنعی
اولہ رق حفر ایدلمشدر . یعنی مرخندہ ساکن
اولان مخلوقات حیاتیہ نک آثار صنایعہ سیدر .

شومداسنی اثبات ایچون دخی علاوایدیورک :
بو قائللرک کنیشلکری - کافہ هیئت شناسانک
تحت تصدیقندہ اولدیفنی وجہ ایله - هر نقطہ دہ
مساویدر . بوندن ماعدا بزم مهندسلمزک اثرصنی
اولان قائللردہ اولدیفنی کبی بونلر دخی تمامیلہ معین
ومتظلم استقامتلر تعقیب ایدہ رک برطاقم خطوط
هندسیہ عرض ایدیوزلر .

مرخ نک نصف کرہ جنوبیستندہ کوردیان مظلم
لکلر ، شمعی یه قدر تخمین ایدلدیکی اوزرہ ،
دکزلر و یا کوللر اولیوب بالعکس واسع اورمانلر
ایله مستور اراضیدر . نصف کرہ شمالیدہ قیرمنی
رنکدہ کی لکلر ایسه اوقات عادیدہ عادتاً صحرای
کیر کی چوراق و غایت واسع اراضی غیر منبتہ در .
لکن قائللرک و بوزلرک ذوباندن حاصل اولان
صولر ، قائللر واسطہ سیلہ ، بوقطعات غیر منبتہ یه

مرکبدر ، بوندن باشقہ سیارہ نک قطبلرخی قائلان
بیاضمتراق لکلر ، طبق ارضک قطبلرندہ اولدیفنی
کبی ، قار و بوز یغینلرندن باشقہ برشی اولمادیغنی
دخی اثبات ایلدی .

مرخ نک هوای نسبیسی بزمکندن دہا کثیف ،
دہا زیادہ صوبخاریخی و بناء علیہ دہا چوق
بولوطری حامل اولماسندن شیاپارہ للی شو آیدمکی
نتایجی استخراج ایدیوز :

سیارہ نک سطحندہ کوندوز و کیجه نک درجہ
حرارتی یک چوق فرقلی اولسی حسیلہ برکرہ
ارض مخلوق ایچون قطعاً غیر قابل اسکاندر . فقط
شیاپارہ للیک شو سوزی بنیلری بو کبی تحولات
عظیمیه مقاومت ایدہ جک صورتدہ تشکل ایتش
بعض مخلوقات عضویه انشای ایلدہ فوق العادہ شدتلی
بر بردتہ و کوندوزین دخی بزجہ غیر قابل مقاومت
برحرارتہ تحمل ایدہ رک مرخ اوزرندہ یاشایہ ماز
دیمک دکلددر .

شیاپارہ للی مرخ قائللرینک بوزلر ایدیکی
زمان قطب صولرخی سیارہ نک قوراق قسملرینہ
نقل ایدن میاه جاریہ دن عبارت اولدیفنی دخی بیان
ایلمشدر . بو قائللر سطح سیارہ فی عادتاً برآغ
شکلندہ قائلایوب کوللری و داخلی دکزلری تشکیل
ایدر . حتی بو دکزلرہ یکدیگرندن تفریق وتمیز
ایچون اسمی مخصوصہ دخی ویرلمشدر .

فقط وقوتور لوول اسمندہ آمریقائی مشهور
برہیئت شناس ۱۸۹۴ سنہ سی بدایتندن بری کیجه
و کوندوز دیمکسزین متادیاً مرخ سیارہ سی رصد
ایتمکدہ ایدی . مومی الہ ذیادہ موجود اک مکمل
والک قوتلی تلسکوپ و سپکتروسکوپ آلتری

ایشته دو قنور لوو لك بیان ایلدیکی مطالعاتك خلاصه سی بوندن عبارتدر . مع مافیه معلومات بشریهك حال حاضری بو کبی مسائلك حقیقته صورت قطعیه ده . طلع اولقی ایچون هنوز بك نقصاندر .

علی رشاد

خلاصه تاریخ مدنیت

۱

مدنیتک منشاری

[مابعد]

آلات ابتدائیه مدنیت ؛ دور حجری . — انسانك ایکی چاقل طاشنی ویا ایکی آغاچ دانی بر برینه سورتهرك بولدینی آتش کندینسی ایصیتمه تنویر ، حیاتی مدافعه وادامیه موفق قیلمشدر . اشغال ایدیلن آتش مفارهلردن حیوانات وحشییهنی تبعیده اولکندن دهآ آز قبا اولان اطعمهنی استحضره خدمت ایتدی .

انسانلرك ایلک قولاندقنری آلات سیوری وکسکین طاشلردر . بو طاشلر واسطه سیله بالطه ، چکیج بابارلر یاخود او طاشلری اون کبی ایختلیر . لردی که فرانسه واوروپا موزه لری تاریخدن اولکی انسانلرك بو کبی صنعتلرینک دلائل ابتدائیه سیله طولدرلمشدر .

دور حجری نك بر زمانی اولمشدر که عظیم الجثه حیوانلر غیوب ایدهرک رهن دنیلان یک سوریلری کثرتله بولنش و اوزمانه (رن دوری) نامی ویرلمشدر .

کلدیکی زمان اولکی چوراق منظره آرزمان ایچنده بوس بوتون دکیشر . او وقت قانالارک ساحلرینی مظلم بر رنگ قایلایهرق یاواش یاواش توسع و تراید ایدر . بو حال ، اولجه ظن اولوندینی کبی ، فیضان میاهدن ایلری لکه یوب بلکه دو قنور لوو لك قولنه کوره غایت صیق ومبذول نباتاتک وجودندن نشأت ایدر . بونلر قوراقلیق زماننده غائب اولور بناء علیه بوقنالارک ساحلرلی عادتا سحرای کیرک معمور اووازیسلرینه مشاهددر .

سطح سیاره ده کی چوراق محللری مثبت برحاله کترین بوقنالار مادام که آثار صناعیه دن باشقه برشی دکلددر ؛ او حالده بو کبی عملیات جسیمه اجرا سنه مقتدر اولان مخلوقات کیملردر ؟ شو مهم سؤاله دو قنور لوو لك شویله جواب ویریور : سیاره نك سطحنده سلاسل جبالک فقدانی حبسیله مریخ ساکنلری قاناللری حفر خصوصنده مظهر سهولت اولمشلردر . بو مخلوقاتک ابنسای بشره بکزه سی و عینی قات وجوده مالک اولماسی عدم احتمال دائره سنده در . چونکه مریخک وسعت وبعدی ، کونش اطرافنده کی حرکت دوریه سنک سرعتی ، قابل تنفس اولان هوای نسیمینک کثافتی و الحاصل شو اسبابک جمله سی مریخ ساکنلرینک قوی بر بنیه مه مالک اولملرینی ایجاب ایدیور . بوندن باشقه قانالارک حفر و کشادلری ایچون اجرا ایدیلن عملیات جسیمه و بو قانالارک وسعت و جسماتی مریخ اوزرنده یاشایان مخلوقاتک ارض ساکنلرندن دهآ قدیم واک اوزون بویلی انسانلرك قامتلریله مقایسه ایدهرک تصور ایده جکمز نسبتی دخی تجاواز ایده جک صورته دیوک بر قامت وجوده مالک اولدقلرینی اثبات ایدر .